

EGER**MEGYEI JOGÚ VÁROS
ÖNKORMÁNYZATA****GULYÁS LÁSZLÓ ALPOLGÁRMESTER**3300 EGER, DOBÓ TÉR 2.
TEL: +36 36 523 703, GULYAS.LASZLO@PH.EGER.HU

Tájékoztató Eger Megyei Jogú Város Kulturális és Közösségfejlesztési Stratégiájának átfogó értékeléséről

Eger Megyei Jogú Város Önkormányzatának Közgyűlése a 71/2016. (II. 25.) számú határozatában döntött arról, hogy Eger pályázik az „Európa Kulturális Fővárosa 2023” címre. Az akkor pályázó településeknek elfogadott, hatályos kulturális stratégiával kellett rendelkezniük ahhoz, hogy ezen a pályázaton részt vehessenek. A stratégia készítésébe bevonták a kulturális területen dolgozó szakembereket, kikérték azok véleményét, azonban az akkor már elkészült és benyújtott TOP 7. Helyi Közösségfejlesztési Stratégia alkotta a magját a 30/2017. (II. 23.) közgyűlési határozattal elfogadott anyagnak.

Eger Megyei Jogú Város 2017–2024 közötti **Kulturális és Közösségfejlesztési Stratégiája** egy hosszú távú szakpolitikai dokumentum. A stratégia célja a város kulturális közösségeinek fejlesztése volt, fókuszálva Eger lakosságának teljes körére, különös tekintettel a fiatalokra és a civil közösségekre.

A stratégia fő céljai és programterületei

Átfogó cél és jövőkép

A stratégiában megfogalmazott hosszú távú jövőkép Eger városát erős társadalmi kohéziójú, pezsgő kulturális élettel rendelkező, a fiatalokat megtartani képes, összetartó közösségű várossá kívánta formálni. Ennek érdekében az átfogó cél a városi társadalmi kohézió megerősítése volt, amely a kulturális közösségépítés eszközeivel érhető el. A stratégia négy hosszabb távú stratégiai célt határozott meg ennek szolgálatában:

- **Identitástudat erősítése:** a lokálpatriotizmus, városi identitás és értéktudat mélyítése, a helyi kulturális örökség és hagyományok ápolása.
- **Helyi értékeken alapuló közösségfejlesztés:** a közösségi élet élénkítése, városrészi szintű közösségek erősítése, a lakossági aktivitás ösztönzése.
- **Civil társadalom fejlesztése:** a civil szervezetek, művelődő kisközösségek megerősítése, a helyi szereplők nagyobb arányú részvétele a város életében.
- **Fiatal generáció elvándorlásának mérséklése:** számukra vonzó élet- és szabadidős lehetőségek biztosítása Egerben.

Specifikus célok

A fenti stratégiai célok elérését három, középtávon megvalósítandó specifikus cél szolgálta: (1) az aktív "közösségi" kultúrafogyasztás népszerűsítése, vagyis a minőségi kultúrafogyasztás bővítése és a közönség aktív bevonása; (2) a rekreációs szabadidő-eltöltés népszerűsítése, azaz a tartalmas, egészséges közösségi szabadidős tevékenységek ösztönzése; (3) a helyi szereplők felelősség- és szerepvállalásának fokozása a város életében, a lakosság és civil szervezetek aktív közreműködésének erősítése. Ezeket a célokat minden beavatkozási területen érvényesíteni kívánták, kiegészítve a horizontális alapelvekkel.

Horizontális alapelvek

A stratégia végrehajtása során minden programterületen alkalmazandó horizontális elvként jelent meg az innovativitás, az esélyegyenlőség és szociális érzékenység, valamint a környezettudatosság érvényesítése. Emellett kiemelt hangsúlyt kapott három általános érvényű cél: a helyi szereplők aktivitásának növelése, a közötti kooperáció elősegítése, és többgenerációs szinterek kialakítása. Mindezek a teljes lakosságot érintő szemléletformáló törekvések voltak, hiszen „a stratégia a város teljes lakosságát érinti”.

Programtervek és beavatkozási pontok

A stratégia hét évre szóló **Cselekvési tervében** konkrét beavatkozási területeket és intézkedéseket határoztak meg, amelyek lefedik a kulturális közösségfejlesztés fő aspektusait. A tervezett intézkedések az alábbi fő programterületek köré csoportosulnak:

1. **Kulturális intézményrendszer fejlesztése:** Kulturális és közművelődési intézmények infrastrukturális és tartalmi megújítása, programkínálatuk bővítése, összehangolása, újítások és közös rendezvények.
2. **Közösségi terek kialakítása és bővítése:** Új, többgenerációs kulturális-közösségi terek létrehozása, meglévő közösségi helyszínek (pl. közterek) „kulturpontokká” fejlesztése, kisebb infrastruktúrák kiépítése a helyi kezdeményezések támogatására.
3. **Közösségi programok és civil együttműködések:** Alulról jövő kezdeményezések támogatása a kulturális életben (lakossági csoportok, utcaközösségek programjai); közösségépítő rendezvények szervezése, különös tekintettel a generációk közötti párbeszédre és társadalmi felelősségvállalásra; a civil szektor megerősítése, módszertani segítségnyújtás a közösségfejlesztésben.
4. **Ifjúsági részvétel és megtartás:** A fiatalok közösségi életbe való bevonása, számukra vonzó programok és terek biztosítása, a városi ifjúsági kezdeményezések (pl. Diáktanács, Ifjúsági Kerekasztal) támogatása.

Intézkedések megvalósulása 2017–2024

Kulturális intézményrendszer fejlesztése és programbővítés

A stratégia kiemelt figyelmet fordított Eger intézményi hálójára – ide tartoznak többek között a közművelődési intézmények (pl. Egri Kulturális és Művészeti Központ/EKMK telephelyei), a közgyűjteményi intézmények (Bródy Sándor Könyvtár) és a múzeumok, kiállítóhelyek (Dobó István Vármúzeum, egyházi gyűjtemények, Kepes Intézet stb.), valamint a színházak és mozik (Gárdonyi Géza Színház, Harlekin Bábszínház, Agria Film Kft. által üzemeltetett mozik). A stratégia célja ezen intézmények fizikai infrastruktúrájának megújítása és funkcióbővítése volt, hogy a 21. századi igényeknek megfelelő kulturális szolgáltatásokat nyújthassanak. Emellett fontos volt a kulturális programkínálat bővítése és összehangolása: új kulturális élményeket nyújtó események szervezése, a párhuzamosságok csökkentése, a közönség aktív bevonása.

2017–2024 között számos infrastrukturális beruházás valósult meg a kulturális intézményrendszerben, jellemzően európai uniós és kormányzati források bevonásával. A megújult infrastruktúra lehetővé tette a kulturális kínálat gazdagítását.

Összességében közel 9 milliárd Ft értékű kulturális célú beruházás történt a városban ebben az időszakban. Jelentősebb projektek:

- **Bródy Sándor Könyvtár felújítása:** A városi könyvtár épületének átfogó rekonstrukciója ~372 millió Ft támogatással (TOP-6.3.2-15-EG1 - Zöld város kialakítása, Belvárosi terek komplex megújítása, 2017–2020). Ezzel a könyvtár korszerű, vonzó közösségi térre vált, bővült a digitális szolgáltatások köre és akadálymentesítetté vált az intézmény. Modernizációja hozzájárult ahhoz, hogy több interaktív rendezvény, olvasásnépszerűsítő és közösségi program valósuljon meg fiataloknak és családoknak.
- **„Varázskönyvtár” kialakítása -> helyett Civil Közösségi Háza (HEMO)** Az egykori Helyőrségi Klub épületében egy interaktív élményközpont létrehozása volt terveben ~345 millió Ft-ból (TOP Zöld Város, 2017–2020). Ez a létesítmény a fiatal korosztály számára kínált volna innovatív tanulási és szabadidős lehetőségeket, erősítve a fiatalok kötődését a városhoz. Ez az elképzelés végül azonban módosult, a helyőrségi Klub felújításra került, és az épületben – a könyvtár felújítását követően - kapott helyet a Civil Közösségek Háza.
- **Múzeumok és kiállítóhelyek fejlesztése:** A Dobó István Vármúzeum a *Modern Városok Program* keretében kisebb léptékű fejlesztés valósult meg (0,6 milliárd Ft Zárkándy bástya helyreállítása 2020'), és párhuzamosan zajlott a vár turisztikai célú fejlesztése is (2,1 milliárd Ft, GINOP és hazai támogatás, 2023'). A múzeumi fejlesztések révén olyan új kiállítások és attrakciók jöttek létre, melyek növelték a látogatók számát és a város turisztikai vonzerejét is. Emellett kisebb projektek keretében megújult a Ziffer Sándor Galéria (TOP CLLD) és a Kis Zsinagóga belső tere. A tervek közt szerepelt egy új Dobó István Látogatóközpont a belvárosban (Dobó utca 30. sz., 600 millió Ft Interreg támogatással, 2017–2019),

amely interaktív módon mutatja be a város történelmét – de végül ez teljesen meghiúsult.

- **Színház és mozi felújítások:** A városi tulajdonú Uránia Mozi 2016–2017-ben első ütemben felújításra került (13,5 millió Ft önkormányzati forrás), így javultak a mozi működési feltételei. A Gárdonyi Géza Színház és a Harlekin Bábszínház 2020-tól az állammal közös fenntartásban működnek – jelentős fejlesztés ez idő alatt nem történt, de a színház infrastruktúrája elfogadható szinten volt a stratégia indulásakor (mára sajnos ezek is leromlottak). Azonban szükséges megjegyezni, hogy ameddig a Gárdonyi Géza Színház esetében 2018-2023 közötti időszakban bérleteseinek jelentős részét – részben a pandémiás időszaknak és annak utóhatásaként – elveszítette (2018-ban a fizető nézőszám 72 040 fő, 2023-ban pedig 32 929 fő), addig a Harlekin Bábszínháznál a 2020. és 2021. évi jelentős visszaesés után (2020. év 3224 fő, 2021. év 6714 fő) 2023-ra 4,5-szeres fizető nézőszám emelkedés lett tapasztalható (14 450 fő).

Sajnos elmondható, hogy a kulturális intézmények között vannak olyanok, amik az elmúlt évek során működésképtelenné váltak. Mára bezárt a Kepes Intézet, nem működik az épületek leromlott, erősen felújításra szoruló állapota miatt az EKMK telephelyei közül a Vitkovics Ház és a Templom Galéria sem.

A kulturális intézmények közötti együttműködés terén történt előrelépés: közös eseménynaptár kialakítására és programszervezés összehangolására törekedtek, bár ennek hatékonyságáról vegyesek a tapasztalatok.

Elmondható, hogy átalakultak a nagyobb kulturális rendezvények, más hangsúlyt kapnak most, 8 év távlatából az akkor szerepet kapó, a város kulturális képét meghatározó szereplők, események. A város hagyományos fesztiváljai, eseményei között akad azért olyan, ami most is megvalósul (pl. Egri Bor Ünnepe (Egri Bikavér Napok), Kaláka Fesztivál, Szederinda Néptáncfesztivál, Advent), akad, ami már nem létezik (pl. FesztEger, Bormustra) és szerencsére vannak új programelemek is (Utcazenészek Versenye, Egri Csillag Weekend).

Hiányosságok

Bár az intézményi infrastruktúra fejlesztése terén látványos eredmények születtek, a programkínálat összehangoltsága és a közönség aktív bevonása terén maradtak kihívások. Nem alakult ki formális, rendszeres fórum az összes kulturális intézmény és szervező együttműködésére, így előfordult programütközés, és a közönség elérésében is lehetett volna erőteljesebb az innováció. Emellett az intézmények szervezeti megújítására vonatkozó elképzelések (pl. kulturális intézmények hatékonyabb működése) csak részben valósultak meg; az EKMK belső működését például bizonytalanság jellemezte és mai napig jellemzi az igazgatóváltások és humán erőforrás-fluktuáció miatt (ami kihatott a programok folytonosságára). 2017-2022-ig több mint 85 munkatárs hagyta ott az EKMK-t, 2022-től napjainkig pedig 24 fő. Ezen hatások mellett nehéz építkezni, egy közösen kidolgozott stratégiai cél mentén a város kulturális életét fellendíteni.

Közösségi terek és többgenerációs színterek bővítése

A stratégia fontos eleme volt új közösségi színterek kialakítása, amelyek különböző generációk találkozóhelyei lehetnek, valamint a meglévő közterek közösségi funkcióinak erősítése. Célul tűzte ki többgenerációs aktív kulturális-közösségi terek létrehozását, ahol fiatalok és idősebbek egyaránt tartalmasan tölthetik szabadidejüket. Ehhez kapcsolódott intézkedés a „kultúrapontok” kialakítását irányozta elő: olyan nyitott, köztéri közösségi helyszíneket, melyek infrastruktúrával támogatják az alulról jövő kulturális kezdeményezéseket (pl. szabadtéri színpadok, találkozóhelyek). Emellett kisebb léptékű infrastruktúra fejlesztését célozta a szabadidős (rekreációs) programok, hogy legyenek megfelelő helyszínek az egészséges közösségi sport- és szabadidős tevékenységekhez.

Egerben több új vagy megújított közösségi tér jött/jöhetett volna létre:

- **Művészeti és Szabadidő Komplexum – Extrémспорт Park és Rác-templom:** Az egyik kulcsprojekt a tervek szerint egy komplex többfunkciós tér kialakítása volt, amelynek 2019-re kellett volna elkészülnie a Belváros peremén (TOP-6.1.4 forrás ~590 millió Ft). A cél egy modern gördeszka- és extrémспорт park volt a fiatalok számára, kiegészülve a műemléki Rác-templom kulturális-közösségi célokra történő átalakításával. A megújult Rác-templomban koncerteket, kiállításokat terveztek, így a sportolók és a kultúrafogyasztók egyszerre lehettek volna jelen egy többgenerációs és multiszektorális térben. Végül ezek közül egyik sem valósult meg.
- **Belvárosi közterek és zöldfelületek fejlesztése:** A *Zöld Város* program részeként 2017–2022 között több belvárosi tér megújult (pl. sétálóutcák, parkok), amelyeket közösségi eseményekre is alkalmassá tettek. Külön említendő a Gárdonyi-kert rekonstrukciója (270 millió Ft, CLLD 2017–2019), illetve a Lenkey-ház udvara és környezete (100 millió Ft, 2017–2018) mint történelmi helyszín vált rendezettebb közösségi térré. Ezek közül utóbbi, a Lenkey-ház udvarának és környezetének rendezése elmaradt, helyette a teljes komplex felújítás viszont megtörtént cc. 600 millió forintból.
- **Kultúrapontok kialakítása:** A CLLD program támogatásával két kisebb kulturális helyszín belső felújítása valósult meg – a Ziffer Galéria és a Kis Zsinagóga épületeiben – összesen ~184 millió Ft értékben, 2017–2019 között. Ezeket a tereket a stratégia „kultúrapontoknak” tekintette, ahol a helyi művészeti csoportok, civil kezdeményezések kiállításokat, klubokat szervezhetnek. A Bartakovics Béla Közösségi Ház – a város nagy múltú közművelődési intézménye – szintén részesült fejlesztésben, amely 2019-re készült el, a tulajdonos Egri Főegyházmegye pályázatának, és megvalósítójának köszönhetően, ami az épület állagmegóvását szolgálta.

Hiányosságok

Habár a fizikai terek fejlesztése terén sok előrelépés történt, a közösségi terek programokkal való megtöltése folyamatos kihívást jelent. Hiány mutatkozott a kisebb városrészi közösségi házak létrehozásában: a stratégia nem tért ki kifejezetten új településrészi közösségi házak építésére, inkább a meglévő közterek multifunkcionális használatát ösztönözte. E téren a siker vegyes – a belvárosban koncentrálódtak a fejlesztések, míg néhány peremvárosi lakókörnyezetben továbbra is korlátozottak a közösségi összejövetelek helyszínei. A többgenerációs jelleg sem mindig érvényesült: például az extrém sport park inkább a fiatalokat szólította volna meg, míg bizonyos hagyományörző rendezvények (pl. városrészi ünnepek) inkább az idősebb generációra korlátozódtak. A stratégia horizontális céljai közül a *többgenerációs színterek* kialakítása tehát csak részben teljesült – a fizikai keretek adottak, de további közösségszervező munka szükséges a generációk aktívabb keveredéséhez.

Civil együttműködések és közösségépítő programok

Egerben hagyományosan sok civil szervezet működik (egyesületek, alapítványok, klubok), ám a stratégia helyzetelemzése szerint a civil szektor nem tudott kellő súllyal megjelenni a város életében 2016-ig, és a civil-önkormányzati-vállalkozói együttműködés is korlátozott volt. Ezen változtatandó, a stratégia több intézkedést fogalmazott meg a civil együttműködések erősítésére. A lakossági és utcai kezdeményezések támogatását irányozta elő: olyan kis léptékű kulturális-közösségi programok (pl. utcabálok, klubok, alkotóköri körök) bővítését, amelyeket alulról jövő módon szerveznek meg, valamint közösségépítő programok szervezését célozta, különös tekintettel a generációk közötti párbeszédre és a társadalmi felelősségvállalásra. Továbbá a közösségépítés módszertani támogatását tűzte ki célul, vagyis, hogy legyen szakmai segítség és koordináció a helyi közösségfejlesztő tevékenységekhez (pl. képzések, fórumok civil szervezőknek). A stratégia szorgalmazta továbbá egy városi közművelődési kerekasztal létrehozását, ahol a civil, intézményi és önkormányzati szereplők rendszeresen egyeztetgethének a kulturális alapellátásról.

A civil szféra bevonása terén vegyes eredmények születtek:

- **Finanszírozási támogatások:** A város továbbra is működtette hagyományos pályázati alapjait a civil szervezetek számára. Az „Egri Civil Alap” évente kiírásra került, ezek keretében a kulturális értékeket ápoló műhelyek, egyesületek nyerhettek támogatást programjaikra. Az alap évi több millió forinttal járult hozzá a helyi civil rendezvényekhez. Emellett 2018-tól elindult a CLLD (Közösségvezérelt Helyi Fejlesztések) program, amelynek részeként nem csak infrastruktúra, hanem helyi közösségi programok is finanszírozást kaptak. A CLLD keretében ~266 millió Ft összegű forrást különítettek el kifejezetten közösségi akciók megvalósítására. Ennek eredményeként 2018–2020 között több tucat kisebb projekt valósult meg civil kezdeményezésben (pl. városrészi napok, kulturális workshopok,

alkotókörök a fiatalok bevonásával). Ezek a “mikroprojektek” hozzájárultak az alulról jövő kulturális élet élénkítéséhez.

- **Civil szervezetek rendezvényei és együttműködése:** A város tovább folytatta az olyan hagyományos rendezvényeket, amelyek a civil szférát is bevonják. Például minden évben megrendezték az „Eger Civil Ünnepe” eseményt, ahol civil szervezetek mutatkozhatnak be a nagyközönségnek. Szintén folytatódtak az olyan közösségi akciók, mint a Virágos Egerért és Legszebb konyhakert versenyek, melyek ugyan elsősorban városszépítő jellegűek, de erős közösségi részvételre épülnek. Új kezdeményezésként elindult 2019-ben az “Otthonunk Eger” (Egri Lokálpatrióta Egylet) tematikus beszélgetéssorozat, ahol lakossági fórumokon oszthattak meg véleményt a polgárok Eger kulturális ügyeiről. Ezek a programok a párbeszédet és felelősségvállalást szolgálták, bár korlátozott mértékben.
- **Közösségépítő mintaprojektek:** A stratégia időszakában néhány innovatív mintaprojekt is indult. Ilyen volt például a “Generációk találkozása” című klub a városi idősök otthonában, ahová középiskolásokat vittek be önkéntes program keretében – ez a generációk közötti kapcsolatot erősítette. Továbbá a város egyes iskoláiban és a könyvtárban tartottak önkéntes képzéseket fiataloknak, hogy bekapcsolódjanak közösségi szolgálatokba. E kezdeményezések a módszertani támogatás körébe sorolhatók, bár ezek inkább szórványos projektek voltak, semmint egy átfogó módszertani program.

A civil együttműködések erősítésében tapasztalható némi előrelépés. A pénzügyi támogatások fenntartása biztosította, hogy több évtizede működő értékes egyesületek (pl. néptánccsoportok, kórusok, hagyományőrző körök) tovább folytathatták tevékenységüket. Az új források (CLLD) bevonása pedig új szereplőknek is lehetőséget adott kisebb projektekre, ezáltal bővült a kulturális akciók köre a városban. Nöttek a civil szervezetek megjelenési lehetőségei is: pl. az Eger Civil Ünnepeén évről évre ~50 civil szervezet mutatkozott be standdal vagy műsorral. Bizonyos területeken kialakultak köz- és civil szféra közötti partnerségek (pl. az Egri Rendőrkapitányság nyári gyerektábora, ami civil közreműködőkkel valósult meg a drogprevenció jegyében). A közösségi élet támogatására az önkormányzat is tett erőfeszítéseket: rendszeres lakossági fórumokon kérdezték meg a polgárokat (bár nem kifejezetten csak kulturális témában). Összességében a város civil élete 2017–2024 között stabilizálódott, néhány új szereplővel gazdagodott, és a civil szervezetek számos közösségi programot valósítottak meg, ami hozzájárul a városi kohézióhoz.

Hiányosságok

Mindezek ellenére a stratégia több, civil társadalmat érintő célkitűzése csak részben teljesült vagy elmaradt. A legnagyobb hiányosság, hogy nem jött létre a tervezett kulturális/közművelődési kerekasztal vagy hasonló állandó egyeztető fórum, amely intézményesítette volna a párbeszédet az önkormányzat, intézmények és civil szervezetek között. A civil szféra belső együttműködése sem javult számottevően: a szervezetek sokszor elszigetelten működnek, és jellemzően erőforráshiánnyal küzdenek.

A lakosság széles rétegeinek bevonása a civil tevékenységekbe is nehézkes – a passzivitás részben megmaradt. Összességében a civil és közösségi dimenzióban a stratégiai célok inkább részlegesen realizálódtak – a tendencia javult, de áttörés nem következett be.

Ifjúsági részvétel és fiatalok megtartása

Eger népessége előregedő, és a fiatal, különösen magasan képzett korosztályok elvándorlása a város számára komoly kihívás. A stratégiai dokumentum rámutatott, hogy 10-ből mindössze 2-3 friss diplomás fiatal marad Egerben a tanulmányai után a többiek nagyobb városokban vagy külföldön keresnek boldogulást. A fiatalok egy része úgy érezte, hogy korlátozottak a számukra vonzó és tartalmas szabadidős lehetőségek a városban, illetve kevés a kifejezetten nekik szóló közösségi tér és program. Ugyanakkor a városban működött már ifjúsági kezdeményezésként 2011 óta az Ifjúsági Információs és Tanácsadó Iroda (IFI Pont), mely szakmailag összefogta, támogatta Városi Diáktanács és az Egri Ifjúsági Kerekasztal működését, amelyek a középiskolás fiatalok bevonását segítik az önkormányzati párbeszédbe is.

A fiatalok megtartása érdekében a stratégia komplex megközelítést alkalmazott. Egyrészt a korábban említett infrastruktúra- és programfejlesztési intézkedések (pl. többgenerációs terek, aktív szabadidős programok) mind azt a célt is szolgálták, hogy vonzóbbá tegyék Egerben maradni a fiatalokat. Másrészt kifejezetten ifjúsági fókuszú lépésekre is sor került: a város támogatni kívánta a fiatalokat közösséggé formáló programokat, a fiatalok társadalmi integrációját, és azt, hogy a fiatalok *intenzívebben bekapcsolódjanak a város életébe*. Ide tartozott ifjúsági rendezvények szervezése, ifjúsági szervezetek segítése és a fiatal vállalkozók, alkotók támogatása is.

Megvalósult intézkedések és eredmények:

- **Ifjúsági infrastruktúra és terek:** A fiatalok számára vonzó létesítmények bővültek az elmúlt években. A Lajosvárosban 2022. novemberében átadott Aktív Magyarország Program részeként az Országos Bringapark Program 2022 pályázat támogatásával valósult meg a Bringapark 30 millió forintos támogatásnak köszönhetően, mely kifejezetten a tinédzserek és fiatal felnőttek számára készült, sikerrel (naponta több tucat fiatal használja gördeszkázásra, BMX-ezésre). Az IFI Pont ifjúsági iroda tovább működött a stratégiában szereplő feladatának megfelelően: információt nyújtott és programokat szervezett (pl. karrier-tanácsadás, önkéntes akciók), igaz, új ifjúsági központ nem létesült.
- **Ifjúsági programok és rendezvények:** A város támogatta az Egri Ifjúsági Zenei Programot, mely fiatal zenészeknek biztosít fellépési és tehetséggondozási lehetőséget. Emellett az EKMK szervezésében folytatódtak a játszóház programok, kézműves foglalkozások, nyári ifjúsági táborok a Forrás Gyermek és Ifjúsági Házban.
- **Oktatás, tehetséggondozás, vállalkozás:** A stratégia érintette a fiatalok helyben tartását az oktatás és munka terén is (noha ez nem kulturális kompetencia

szorosan). Egerben a felsőoktatás (Eszterházy Károly Katolikus Egyetem) jelenléte miatt adott a fiatal szakemberek képzése; a város 2017–2024 között ösztöndíjakkal és gyakornoki programokkal igyekezett néhány végzőt helyben tartani.

Hiányosságok

A fiatalok városban tartásának problémája továbbra is fennálló kihívás. A vizsgált időszak végére a demográfiai trendek alapvetően nem fordultak meg: Eger lakossága közel 10 %-al csökkent, és a fiatalok aránya nem nőtt számottevően. A stratégia ifjúsági céljai közül több csak részlegesen teljesült. Bár új szabadidős lehetőségek jelentek meg, a fiatalok egy részének igényeit továbbra is csak korlátozottan sikerült kielégíteni. A fiatalok közéleti és közösségi aktivitása továbbra is alacsony maradt: a középiskolások kötelező iskolai közösségi szolgálaton túl kevesen kapcsolódtak be rendszeresen civil tevékenységekbe. A város ifjúságpolitikai dokumentuma (helyi ifjúsági koncepció) hiányzott vagy nem került aktualizálásra, így a stratégia ifjúsági elemei nem álltak össze önálló, átfogó programmá. Összességében a fiatalok megtartásának célja nem teljesült. A város népességmegtartó ereje a fiatalok tekintetében erősítésre szorul.

Összegzés

A 2017–2024-es Kulturális és Közösségfejlesztési Stratégia végrehajtása során Eger városában számos változás indult el. A stratégia fő célrendszere – a társadalmi kohézió erősítése kulturális eszközökkel – részben megvalósult: jelentősen javult a kulturális infrastruktúra, élénkült a város kulturális élete, és új közösségi lehetőségek teremtődtek. Ugyanakkor több területen a kitűzött célok csak részben, vagy egyáltalán nem teljesültek. Az alábbi táblázat áttekintést nyújt az egyes tervezett intézkedések megvalósulásáról:

Intézkedés (beavatkozási pont)	Megvalósulás 2017–2024	Megjegyzés
Többgenerációs kulturális-közösségi terek létrehozása	Részben teljesült	Új terek jöttek létre, de nem minden városrészben.
Kulturális, közművelődési épületek megújítása	Teljesült	Számos intézmény felújult vagy megújult funkcióval bővült (könyvtár, galéria stb.).
Kulturális programkínálat bővítése és összehangolása	Részben teljesült	Új rendezvények indultak, de a koordináció nem lett teljes körű.

Intézkedés (beavatkozási pont)	Megvalósulás 2017–2024	Megjegyzés
“Kultúrapontok” kialakítása közterületeken	Teljesült	Megvalósult a Ziffer Galéria és Kis Zsinagóga felújítása, szabadtéri helyszínek fejlesztése.
Alulról jövő kezdeményezések (utcaközösségek) támogatása	Részben teljesült	Fennmaradt a Civil Alap, CLLD mikropályázatok élénkítették, de nem minden közösség élt a lehetőséggel.
Közösségépítést szolgáló szabadidős infrastruktúra fejlesztése	Részben teljesült	Bringa park, Kondi park létrejött, kisebb sport-/szabadidő helyszínek részlegesen javultak.
Egészséges, közösségi szabadidős programok szervezése	Részben teljesült	Több tematikus program volt (Egészségnapok, Mobilitási Hét), de részvétel változó; 2020-ban szünetelt sok rendezvény.
Generációk párbeszédét erősítő, felelősségvállalást növelő programok	Részben teljesült	Voltak kezdeményezések (idősothton-diák program), de nem vált rendszeressé, kerekasztal nem jött létre.
3.2 Közösségépítés módszertani támogatása	Nem valósult meg	Szervezett képzési, koordinációs rendszer nem alakult ki; eseti jellegű maradt a támogatás.

A fenti értékelés alapján megállapítható, hogy a stratégia **intézkedéseinek mintegy 22%-a teljes mértékben megvalósult**, míg **67% részlegesen teljesült**, és kb. **11% maradt megvalósulatlanul**. Ezek az arányok azt mutatják, hogy a város előrelépéseket tett a kulturális és közösségi fejlesztésekben, de a célok egy része további erőfeszítéseket igényel.

Eger 2017–2024-es kulturális és közösségfejlesztési stratégiája átfogó keretet adott a város kulturális életének erősítéséhez. A végrehajtás eredményeként **számos fejlesztés** történt: megújultak kulcsfontosságú intézmények, új közösségi helyszínek nyíltak, gazdagodott a programkínálat, és bizonyos mértékig a civil szféra is aktívabb szerephez jutott. Ezek az eredmények hozzájárultak Eger pozitív imázsához és a lakosság

életminőségének javulásához. Ugyanakkor a **hiányosságok** is tanulságosak: a együttműködés, közösségi bevonódás, ifjúsági aktivizmus terén a fejlődés lassabb és nehezebben mérhető volt. A stratégia számos eleme papíron maradt, vagy csak részlegesen öltött testet a gyakorlatban – részben a korlátozott erőforrások, részben a külső körülmények (pl. járványhelyzet) miatt. Mindenesetre a 2017–2024 közötti időszak eredményeire építve Eger városa stabilabb infrastrukturális háttérrel és értékes tapasztalatokkal vághat neki a jövőbeni kulturális és közösségfejlesztési feladatoknak.

Az elemzések alapján kijelenthető, hogy változásokra, elsősorban szemléletbeli változásokra van szükség.

Kérem a Tisztelt Közgyűlést a tájékoztató tudomásul vételére.

Eger, 2025. április

Gulyás László
alpolgármester